

EDUCAȚIE MEDIA DIGITALĂ , PENTRU TINERII DIN ROMÂNIA

Proiect finanțat de:

foundation
BOTNAR

Coordonat de:

 **CENTRUL PENTRU
JURNALISM
INDEPENDENT**

Implementat în parteneriat cu:

 ASHOKA
România

 eCIVIS

edumi
Punem educația pe ON

**FUNKY
CITIZENS**

PONT

DE CE ERA NEVOIE?

Studiul *Relația cu informația și obiceiurile de consum media ale copiilor și tinerilor din România*

95.7% dintre elevii de **liceu** folosesc internetul în fiecare zi.

6 ore

83.5% dintre elevii de **gimnaziu** folosesc internetul în fiecare zi.

4 ore

60.1% dintre elevii din **clasele a III-a și a IV-a** folosesc internetul în fiecare zi.

2 ore

Cele mai puțin utilizate surse de informare pentru elevi sunt:

Presă scrisă (ziare și reviste)

8 din 10

elevi de **liceu** și de **gimnaziu** nu folosesc deloc această sursă

Radioul

7 din 10

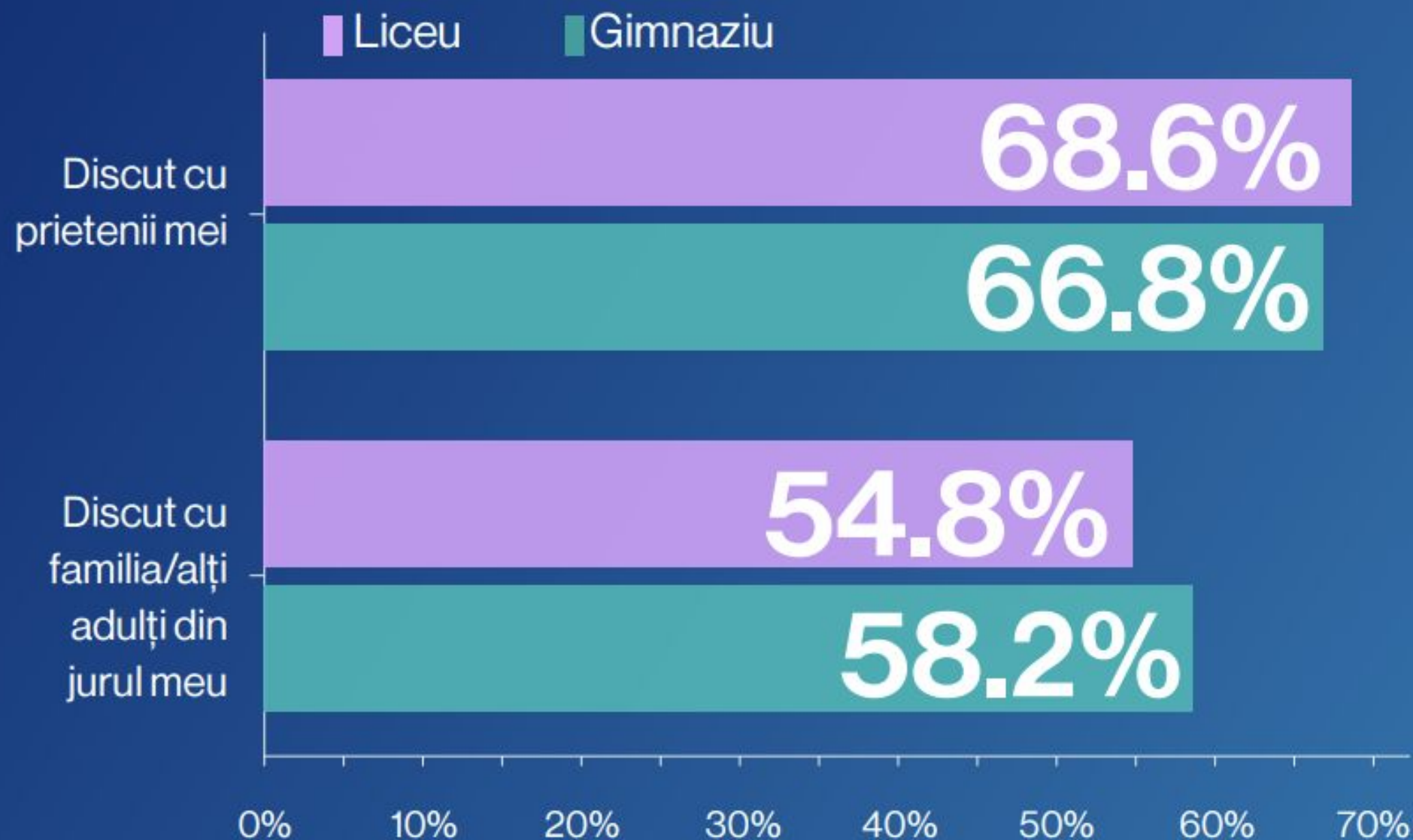
elevi de **liceu** și de **gimnaziu** nu folosesc deloc această sursă

Presă online

6 din 10

elevi de **liceu** și de **gimnaziu** nu folosesc deloc această sursă

Procentul elevilor de liceu și de gimnaziu care petrec mai mult de 2 ore pe zi pentru a se informa din următoarele surse:

Consideră că o informație este adevărată atunci când:

Elevii de liceu

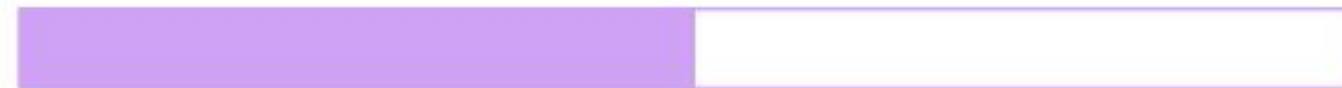
58.9%

Le confirmă ceea ce știu deja despre
subiectul respectiv

50.7%

Apare în mai multe surse

47.0%

Pot identifica sursa sau autorii

Elevii de gimnaziu

56.6%

Este prezentată clar și e ușor de înțeles

48.9%

Apare în mai multe surse

35.7%

Pot identifica sursa sau autorii

CE AM CONSTRUIT ÎMPREUNĂ

1.600+

cadre didactice formate
în cursuri de lungă durată

90.000

elevi formați de profesorii
de la clasă

2.000+

liceeni, tineri și membrii ai ONG-urilor
au participat la ateliere

6.404

elevi din cls. III–IV au participat la
10 lecții de educație media

500

elevi din licee pedagogice
formați

4

redacții școlare active
în Cluj-Napoca

1.800

profesori au participat la ateliere și
webinarii despre AI

1.6 mil.+

persoane informate prin campania de
comunicare

3.000

de membri ai comunităților locale au
participat la ateliere și webinarii
despre AI

Proiect finanțat de:

foundation
BOTNAR

Coordonat de:

I CENTRUL PENTRU
JURNALISM
INDEPENDENT

Implementat în parteneriat cu:

România

edumi
Punem educația pe ON

**FUNKY
CITIZENS**

PONT

Centrul pentru Jurnalism Independent

+1.300

profesori de gimnaziu și liceu formați în cursuri acreditate de lungă durată

90.000

elevi atinși prin profesorii formați cu activități de educație media la clasa

+500

elevi din licee pedagogice, unii devenind formatori în ateliere pentru alți 500 de colegi

Formarea profesorilor ca motor de multiplicare

LECȚII ÎNVĂȚATE

Cursul funcționează ca un catalizator de leadership educațional

Profesorii se identifică ca formatori de cetățeni, nu doar ca furnizori de conținut educațional.

Intervenția punctuală produce conștientizare, nu schimbare durabilă

Educația media are nevoie de constanță, context și comunitate pentru schimbări de comportament pe termen lung.

CUM ARATĂ IMPACTUL

Profesorii formați au depășit sala de clasă: au organizat webinarii pentru colegi, au creat resurse educaționale, au propus opțiunile de educație media, au dezvoltat proiecte comunitare pe teme de educație media.

“Cursul ăsta a fost bustul ăla de energie și motivație pentru a spune ok, mai sunt oameni care cred că pot încă să mai facă o schimbare.”

- B.C., profesor de limba engleză, mediul rural, participant la cursul CJI

EDUMI

303

profesori din învățământul primar formați - primii din România cu formare consistentă în educație media digitală

6.404

elevi din clasele a III-a și a IV-a care au parcurs 10 lecții de educație media digitală

75.602

vizualizări ale celor 5 webinare live dedicate programului asincron de educație media digitală pentru profesori de învățământ primar

Intervenție timpurie în învățământul primar

LECȚII ÎNVĂȚATE

Formarea fără comunitate de suport are impact limitat

Atunci când a fost implementat modelul de mentorat lunar, aplicarea la clasă a fost la 90%. Fără acesta, doar 10% din participanții la cursul asincron au implementat cel puțin o lecție la clasă.

Intervenția timpurie are avantaje structurale clare

La 8-10 ani, obiceiurile de consum media nu sunt consolidate. Relația elev-profesor e mai strânsă și profesorii formați au creat o punte autentică cu lumea digitală a copiilor.

CUM ARATĂ IMPACTUL

Elevii au dus discuțiile acasă, educația media ajungând astfel organic în familii. Intervenția timpurie nu influențează doar elevii, ci poate contribui la schimbări mai largi de comportament la nivel de familie.

"Părinții au reacționat prin prisma reacțiilor copiilor. Dacă vine copilul acasă foarte încântat, și părintele e. Ne-au zis: wow, ce idee bună, că ne-ați mai venit un pic în ajutor. Unii simțeau că pierd lucrurile de sub control."

- N.S., profesor în mediul urban, participant la cursul EDUMI

Funky Citizens

2.135

participanți la traininguri de fact-checking și educație media (tineri și ONG-uri)

149

materiale de fact-checking dedicate tinerilor, dezvoltate în cadrul programului

1,6 mil

persoane atinse prin campania de comunicare #Neascultătorii

Fact-checking ca practică, nu ca lecție

LECȚII ÎNVĂȚATE

Modelele interactive cresc retenția și multiplicarea impactului

Participanții la checkathons nu doar învață, ci rămân implicați, devin voluntari, traineri, generând un efect de rețea și scalare organică.

Formatele flexibile și adaptate contextului cresc eficiența intervenției

Adaptarea la contextul politic și social al tinerilor - de la workshopuri mici la evenimente de amploare - a crescut semnificativ retenția și impactul activităților.

CUM ARATĂ IMPACTUL

După participarea la checkathon, mai mulți tineri au ales să rămână implicați activ în producerea de materiale de fact-checking și o parte au devenit facilitatori în edițiile viitoare.

„Îmi este mult mai ușor acum să vorbesc despre asta altor persoane. Mă ajută să am puțin mai multă răbdare cu ei. Nu de genul: tu ești în lumea ta, eu în lumea mea. Hai să discutăm, tu de ce crezi?”

— R.D., tânăr participant la Maratonul de fact-checking și intern Factual

Grupul PONT

4

școli partenere cu redacții active în Cluj-Napoca

56

elevi din redacții implicați în SchoolNews: workshopuri, bootcampuri, mentorat jurnalistic

13.475

cititori unici și 58.820 pageviews pe platformă SchoolNews.ro

Redacția școlară ca spațiu de cetățenie activă

LECȚII ÎNVĂȚATE

Învățarea prin practică și mentorat dezvoltă competențe de educație media

Relația cu mentorii, percepuți ca parteneri, nu ca autorități, a fost factorul-cheie pentru motivația tinerilor și pentru ca aceștia să-și asume decizii editoriale reale.

Pilotarea generează infrastructură valoroasă de cunoaștere

PONT a construit resurse reutilizabile: platforma SchoolNews.ro, handbook pentru redacțiile școlare, rețea de mentori jurnaliști și o comunitate de tineri implicați.

CUM ARATĂ IMPACTUL

O revistă anuală tipărită care publica majoritar reușitele școlii la concursuri, olimpici, evenimente recurente a fost completată de un produs digital paralel: portrete de elevi și profesori, materiale video pentru social media, episoade de podcast.

„Ce propunea Pont era mult mai actual, mult mai în rând cu elevii adică, practic, era mai aproape de comunitatea noastră, ceea ce nu se întâmplase până acum.”

-elev participant la SchoolNews

E-Civis

20

sesiuni de formare pentru profesori organizate prin RoboHub București

2.000+

profesori instruiți despre AI, robotică și etică digitală

800+

părinți informați despre impactul inteligenței artificiale asupra copiilor

Tehnologia ca poartă de intrare în gândirea critică

LECȚII ÎNVĂȚATE

Teama de tehnologie vine din lipsa de informație, nu din respingere

Când conceptele sunt explicate clar, cu exemple practice, ezitarea inițială se transformă în curiozitate și dorința de a experimenta la clasă.

Un singur atelier stârnește interesul, dar încrederea se construiește prin dialog continuu

Profesorii au nevoie de sprijin după formare: timp, ghidaj și acces continuu la informații. Când se simt sprijiniți, devin deschiși la experimentare și inovare.

CUM ARATĂ IMPACTUL

La Școala Gimnazială Tudor Vladimirescu, adoptarea noilor tehnologii s-a transformat dintr-o inițiativă individuală într-un efort colaborativ la nivel de școală — cu profesori din discipline diferite, de la matematică până la limbi străine, explorând împreună integrarea tehnologiei.

„Orice lucru nou privești cumva cu teamă, frică. [...] Faptul că un coleg, doi, trei au început și au aplicat niște tehnologii altfel — bă, da, că le-a ieșit! Hai să vedem, poate și la noi.”

— A.B., director, profesor de religie, participant la atelierele RoboHub

Ce am descoperit: mecanismele care produc schimbare reală

01 Proiectul a produs schimbare de identitate, nu doar de competențe

Profesorii nu mai sunt doar transmițători de conținut, ci formatori de cetățeni.
Tinerii nu sunt doar consumatori de media mai atenți, ci și producători responsabili.

02 Învățarea experiențială funcționează

Checkathon-ul funcționează pentru că verifici știri reale, nu dintr-o simulare.
Redacția școlară funcționează pentru că publici pentru audiențe reale, cu responsabilitate reală.

03 Comunitatea de practică post-curs este esențială

Fără ea, doar 13% din participanții la cursul asincron demarat de EDUMI implementează cel puțin o lecție. Cu ea, profesorii din programul EDUMI continuă în proporție de 90%, iar cei din programul CJI revin la curs și după 3 ani.

04 Continuitate locală după încheierea programului

Organizații și lideri de tineret continuă independent acolo unde a existat un lider local motivat.

Proiect finanțat de:

foundation
BOTNAR

Coordonat de:

I CENTRUL PENTRU
JURNALISM
INDEPENDENT

Implementat în parteneriat cu:

România

edumi
Punem educația pe ON

FUNKY
CITIZENS

PONT

Impactul pe care nu l-am planificat

01 Educația media a ajuns în familii organic, prin copii

Părinții, un public la care nu ne planificasem să ajungem inițial, au primit informațiile prin copiii lor.

02 Relația profesor–elev s-a îmbunătățit neașteptat

Profesorii au descoperit universul digital al elevilor și au construit astfel un limbaj comun cu ei.

03 Tinerii din redacții au devenit vocali public

Au cerut educație media obligatorie în școli — un efect de advocacy neintenționat și valoros.

Proiect finanțat de:

foundation
BOTNAR

Coordonat de:

I CENTRUL PENTRU
JURNALISM
INDEPENDENT

Implementat în parteneriat cu:

România

edumi
Punem educația pe ON

FUNKY
CITIZENS

PONT

Cum arată impactul colectiv

- 01** Cinci organizații cu același mesaj. Toate organizațiile și-au ghidat intervențiile plecând de la aceiași piloni: gândire critică, responsabilitate civică, participare democratică. Pentru toate organizațiile educația media a fost mai mult decât dezvoltarea de abilități tehnice, a fost firul roșu construit pentru a proteja valorile democratice.
- 02** Mai mult decât suma părților: expertiza de fact-checking a lui Funky Citizens a alimentat cursurile CJI și EDUMI cu conținut actual; membrii CJI și Funky au fost mentori în redacțiile PONT; EDUMI a crescut substanțial ca organizație folosind experiența CJI. Acolo unde un ONG singur ar fi rămas în bula lui, consorțiul a produs transfer real de expertiză între organizații.

Proiect finanțat de:

foundation
BOTNAR

Coordonat de:

I CENTRUL PENTRU
JURNALISM
INDEPENDENT

Implementat în parteneriat cu:

România

edumi
Punem educația pe ON

FUNKY
CITIZENS

PONT

Ce trebuie să se întâmple în continuare

01

Schimbările sunt reale, dar fragile fără finanțare și voință instituțională

Fără continuitate, rezultatele obținute și modelele dezvoltate nu se transformă în schimbare sistemică.

02

Educația media a intrat în Strategia Națională de Apărare

Acest prim pas instituțional are nevoie de continuitate prin politici publice de tipul whole society approach.

03

Consortiul a demonstrat că schimbarea e posibilă colectiv

Nu poate fi un proiect punctual, ci o abordare de lungă durată, susținută și asumată la nivel național.

Proiect finanțat de:

foundation
BOTNAR

Coordonat de:

I CENTRUL PENTRU
JURNALISM
INDEPENDENT

Implementat în parteneriat cu:

România

edumi
Punem educația pe ON

FUNKY
CITIZENS

PONT

„Rolul tău ca profesor nu este doar acela de a livra niște informații pe termen scurt, ci de a forma niște competențe care să se vadă peste zece, cincisprezece, douăzeci de ani.”

— G.S., profesor, mediul urban, participant la cursul CJI

„Mi-am dat seama că e ceva care va schimba felul în care ne raportăm la învățare și la lume în general și că trebuie să am întâi eu competențele astea ca să pot să le duc în clasă.”

— B.H., profesor, învățământ primar, participant la cursul EDUMI

„Rezervele mele față de AI au dispărut.”

— profesor participant la training RoboHub

„Educația media mi se pare enorm de importantă și aș fi primul care să voteze să intre și în școli ca materie obligatorie.”

— participant la atelierele Funky Citizens

„Ei știu să facă. Pe partea de tehnic, n-am avut ce să-i învăț nimic. Ei mi-au arătat mie. Trebuie numai un pic să le ordonez prioritățile. Și să le orientez curiozitatea, de fapt, că aia există deja.”

— mentor SchoolNews, organizată de Grupul PONT

DE LA PROIECT LA POLITICI PUBLICE

Strategia Națională de Apărare 2025-2030

Educația media este inclusă în strategie ca pilon central de combatere a dezinformării. Poziția publică trimită de CJI și Funky Citizens sublinia importanța strategică a acestui pilon.

Opțional avizat de Ministerul Educației

Educație media digitală pentru clasa a VI-a - primul opțional de acest tip avizat oficial în România.

Programa de liceu actualizată

Educația media introdusă în programa de română, într-o disciplină nouă pentru profilul matematică-științe digitale și ca disciplină distinctă la liceele pedagogice.

DESCOPERĂ RESURSELE DEZVOLTATE ÎN PROIECT!

EDUCAȚIE MEDIA DIGITALĂ , PENTRU TINERII DIN ROMÂNIA

Proiect finanțat de:

foundation
BOTNAR

Coordonat de:

I CENTRUL PENTRU
JURNALISM
INDEPENDENT

Implementat în parteneriat cu:

 România
ASHOKA

 ecivis

edumi
Punem educația pe ON

FUNKY
CITIZENS

PONT